

Axonaskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda

Alla barn och elever har rätt att vara sig själva och bli behandlade med respekt.

Planerna syftar till att främja, förebygga, upptäcka och åtgärda elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder eller funktionsnedsättning samt att förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling. Syftet med dessa planer är att all personal på skolan ska ha samma rutiner vid det förebyggande arbetet mot diskriminering. Planen omfattar aktiva insatser som görs för att motverka diskriminering och kränkande behandling.

Planen bygger på skollagens kapitel 6 samt diskrimineringslagens kapitel 3 och gäller för kalenderåret eller läsåret 2017/2018.

Elever, vårdnadshavare och skolpersonal har varit delaktiga genom skolinspektionens- och Kristianstad kommuns enkäter gällande regelbunden kartläggning av fysiskt- och psykiskt mående.

Ansvarig för planen

Rektor Christian Pröjtz

1. Lagstiftningen

Diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever regleras dels i 6 kap. skollagen, dels i diskrimineringslagen. I lagarna finns ett krav på att alla verksamheter som regleras i skollagen ska ha en årlig plan mot kränkande behandling.

I 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) anges att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 3 kap. 16 § diskrimineringslagen (2008:567) framgår att en utbildningsanordnare som avses i 14 § varje år ska upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder, dels förebygga och förhindra trakasserier som avses i 15 §. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningsanordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året.

På förordningsnivå finns också bestämmelser om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling (SFS 2006:1083).

2. Planens syfte gällande kränkningar, diskriminering och trakasserier

Målsättningen med skolans plan är att:

- främja, förebygga, upptäcka och åtgärda elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder eller funktionsnedsättning och att förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling.
- vara ett tydligt arbetsverktyg för att förebygga och motverka diskrimineringar, trakasserier och kränkande behandling.

Axonaskolan upprättar årligen en plan som finns tillgänglig på skolans hemsida.

Fastställd av
Huvudman
2017-08-18

1. Definition av begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever.

Direkt diskriminering är när någon elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering är när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev utifrån någon av diskrimineringsgrunderna.

Diskrimineringsgrund: kön

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier. Exempel på trakasserier kan vara:

- utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till en elevs könstillhörighet.

Exempel på sexuella trakasserier kan vara:

- sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material och sexuell utnyttjande/övergrepp av minderårig, se specifik handlingsplan bilaga 1.

Diskrimineringsgrund: etnisk tillhörighet

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av:

- att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg.

Diskrimineringsgrund: religion eller annan trosuppfattning

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier genom:

- att inte missgynna någon elev på grund av hans eller hennes religion.

- att inte missgynna någon med uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, ex buddism, ateism etc.

Diskrimineringsgrund: funktionsnedsättning

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier som kan vara av:

- fysisk, psykisk eller intellektuell karaktär och påverka livet på olika sätt.

Funktionsnedsättning som är både synlig och osynlig, som till exempel olika former av allergi, dyslexi eller annan diagnos.

Diskrimineringsgrund: sexuell läggning

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier samt arbeta mot homofobi och på så sätt värna rätten till likabehandling oavsett sexuell läggning. Med sexuell läggning menas:

- homosexualitet

- bisexualitet

- transsexualitet

Homofobi är en uppfattning eller en medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle som ger uttryck för en starkt negativ syn på homosexualitet eller på homo- och bisexuella människor.

Diskrimineringsgrund: könsöverskridande identitet eller uttryck

Könsöverskridande identitet eller uttryck innebär att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man, eller som genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsgrund: ålder

Ålder, dvs uppnådd levnadslängd. Undantaget är tillämpning som tar hänsyn till ålder i fråga om skolbarnsomsorg, utbildning i förskoleklass eller särbehandling på grund av ålder, om den har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Trakasserier

Trakasserier är behandling som kränker elevs värdighet och har koppling till någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker elevs värdighet eller principen om alla människors lika värde och som inte kan kopplas till någon av diskrimineringsgrunderna. Kränkningen kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck. När en person kränks vid upprepade tillfällen kallas det mobbning. Kränkande behandling kan vara:

- fysisk (bli utsatt för slag och knuffar)
- verbal (bli hotad eller kallad för olika skällsord)
- psykosocial (bli utsatt för utfrysning eller ryktesspridning)
- text- och bildburen (klotter, brev, e-post, sms/mms, sociala medier)

4. Ansvarsfördelning

Huvudman agerar enligt följande

- vid de fall då rektor anmäler fall av kränkningar och/eller trakasserier, följs dessa anmälningar upp med hög prioritet.
- anmäla, enligt delegeringsordningen till Barn- och utbildningsnämnd, socialförvaltning och polis

Rektor

- upprättar årligen plan mot diskriminering och kränkande behandling, reviderar, utvärderar denna och ombesörjer att denna finns på skolans hemsida.
- ansvarar för att dokumentation sker enligt gällande rutiner av händelser som kan betecknas som diskriminering eller kränkande behandling.
- undersöker om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten, analysera orsaker till upptäckta risker och hinder, vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och följa upp och utvärdera arbetet.
- ansvarar för att stöd ges till elever som utsatts för eller orsakat händelse som lett till diskriminerande eller kränkande behandling.
- involverar elevhälsa i det aktiva arbetet mot kränkningar, trakasserier och diskrimineringar.
- kontakter och informerar skriftligen huvudman vid samtliga fall av kränkningar och eller trakasserier.
- orosanmäler, när så behövs, enligt socialtjänstlagen 14 kap §1.
- polisanmäler, i de fall incidenten faller under allmänt åtal.

Förskolans/skolans/fritidshems medarbetare

- ansvarar för kontakt med elevs vårdnadshavare.
- vid upptäckt av kränkande behandling och/eller diskriminering informeras rektor.
- vid upptäckt av kränkande behandling dokumenteras detta på avsedd blankett (bilaga.1)

5. Rutiner vid misstanke om diskriminering/kränkande behandling

Rutiner vid upptäckt av diskriminering/kränkande behandling mellan elever

- Vid upptäckt av diskriminering och/eller kränkande behandling agerar närvarande personal omedelbart.
- Om det behövs hjälp för att reda ut vad som hänt, ta hjälp av annan pedagogisk personal. Dokumentera hur alla parter upplevt situationen. Lämna dokumentationen till elevhälsoteamet, se bilaga 1.
- Informera klassföreståndaren om händelsen.
- Informera vårdnadshavare om händelsen.
- Skriv en anmälan om kränkande behandling till elevhälsan. Använd formuläret ”Ärende till elevhälsoteamet”.
- Elevhälsoteamet beslutar om eventuell uppföljning.
- Om diskrimineringen och/eller den kränkande behandlingen fortgår kallas vårdnadshavare till skolan.
- Åtgärdsprogram upprättas.
- Rektor kontakter polisen om diskrimineringen och/eller den kränkande behandlingen inte upphör efter att åtgärdsprogram upprättats.
- Vid fall då händelse uppfattas som osedvanligt grov, agerar skolan enligt upprättad plan, se bilaga 2.

Rutiner då personal misstänks ha utfört diskriminering, kränkande behandling och kränkande särbehandling

- Elev eller annan som bevitnar diskriminering eller kränkande behandling meddelar rektor.
- Rektor leder utredningen.
- Dokumentation görs skriftligen av rektor, då denna inte utfört handlingen och meddelar huvudman för vidare

hantering.

- Om rektor befaras utfört handlingen, dokumenterar skyddsombudet och lämnar till huvudman.

Rutiner då personal blivit utsatt för diskriminering, kränkande behandling och kränkande särbehandling

- Rektor leder utredningen då denne inte utfört handlingen.

- Skyddsombudet leder utredningen om huvudman utfört handlingen.

- Dokumentation görs skriftligen av rektor, då denna inte utfört handlingen och meddelar huvudman för vidare hantering.

- Om rektor befaras utfört handlingen, dokumenterar skyddsombudet och lämnar till huvudman.

Rutiner vid misstanke om diskriminering, kränkande behandling och kränkande särbehandling i hemmet

- Anmälan görs av rektor till mottagningsgruppen på socialförvaltningen enligt socialtjänstlagen 14 kap §1.

6. Årsplan, förebyggande arbete, diskriminering, kränkande behandling läsåret 17/18

Årsplanen har utarbetats i samarbete med elever och skolpersonal med utgångspunkt från utvärdering av tidigare läsårs förebyggande arbete mot diskriminering och kränkande behandling.

Årsplan läsåret 2017/2018

- Regelbunden kartläggning av elevernas trivsel genom enkäter och genom lärportalen Unikum inför utvecklingssamtal samt vid temadagar.
- Temadagar varje månad (se kalendarier) där eleverna åldersblandat från årskurs F-9 samarbetar. Vi vill genom dessa temadagar belysa och främja likabehandling oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder eller funktionsnedsättning.
- En av temadagarna planeras med inriktning mot demokratiskt arbete och riskbedömning av psykosocial skolmiljö.
- Temadagarna är en grundpelare i skolans systematiska arbete med likabehandling och värdegrundsfrågor. Varje temadag utvärderas i lärarkollegiet tillsammans med rektor och elever.
- En utvärdering av temadagarna sker varje termin av elevrådet.
- Skolans profil (daglig idrott/hälsa, rörelse och uteaktiviteter), ger barnen möjlighet att samarbeta och möjlighet att umgås i olika sociala grupperingar.
- Ämnet idrott har som ett av målen, enligt Lgr 11, planering och ledarskap. Som ett led i detta genomför de äldre eleverna ledda lekar under rasttid. Utgångspunkten för lekarna är i första hand samarbete, trygghet och rörelse.
- Samtliga pedagoger arbetar regelbundet med värdegrundsarbete, så som allas lika värde och rättigheter.
- Regelbundna klassråd (första måndag varje månad) och elevråd (första fredagen varje månad) där eleverna ges möjlighet att lyfta frågor kring trivsel och psykosocial miljö.
- Skolans strävan är att inga klasser (F-9) ska ha fler än 20 elever, detta för att varje elev ska ges möjlighet att bli sedd och känna trygghet.
- I samverkan med elevråd har rektor beslutat att kurator och fritidspedagog under läsåret 17/18 ska genomföra regelbundna träffar med samtliga flickor i årskurs 7-9 med arbete kring värderingsfrågor, ökad självkänsla och självförtroende.
- Samarbete med Friends kring frågor som rör sociala medier och näthat.

Ansvarig för årsplan och genomförande: Rektor Christian Pröjtz

Uppföljning sker: 2017-12-19, ansvarig Christian Pröjtz

Utvärdering sker: läsårsavslut 2018, ansvarig Christian Pröjtz

7. Kartläggning och underlag för framtagande av årsplan

Vi har med stöd av elev-, personal- och föräldraenkät, utarbetat årsplan för förebyggande arbete mot diskriminering och kränkande behandling läsåret 2017/2018.

Ansvarig: Rektor Christian Pröjtz

Uppföljning sker: 2017-12-19, ansvarig Christian Pröjtz

Utvärdering sker: läsårsavslut 2018, ansvarig Christian Pröjtz

8. Information om årsplan

Rektor informerar all personal om den aktuella planen och diskrimineringslagens innehåll.

Skolans pedagoger informerar samtliga elever och vårdnadshavare om diskrimineringslagens innehåll och om hur skolan, med hjälp av den framtagna årsplanen aktivt och i förebyggande syfte arbetar.

Ansvarig för årsplan och genomförande: Rektor Christian Pröjtz

Uppföljning sker: 2017-12-19, ansvarig Christian Pröjtz

Utvärdering sker: läsårsavslut 2018, ansvarig Christian Pröjtz

10. Utvärdering

Årsplanen utvärderas årligen vid skolårsavslut.

Ansvarig för genomförande: Rektor Christian Pröjtz

Bilaga 1

Anmälan om kränkande behandling, diskriminering

Med den här blanketten kan en förälder, en elev eller personal på skolan anmäla ett eller flera fall av mobbning, diskriminering, trakassering eller annan form av kränkande behandling (i den här blanketten kallar vi detta för enkelhetens skull för just "kränkande behandling"). Det är viktigt att **noggrant** och **detaljerat** fylla i alla uppgifter för att vi på skolan ska kunna följa upp det som hänt och vidta eventuella åtgärder.

Den utsatte eleven/personen	Elevens klass	Elevens mentor	Datum
Anmälare (den som fyllt i denna blankett)	Anmälares telefonnummer	Anmälares e-postadress	

Anmälan gäller, enligt mig som gjort anmälan, i första hand ett eller flera fall av (se skolverkets definitioner på nästa sida)

Mobbning Kränkande behandling Diskriminering Trakassering

Person eller personer som utfört den kränkande behandlingen
Tidpunkt och plats när kränkningen ägde rum
Personer som såg vad som hände, utöver den utsatte
Beskrivning av händelse eller händelser

Definitioner och begrepp

För att kunna förebygga och vidta åtgärder mot olika typer av kränkande behandling är det viktigt att vi har ett gemensamt språk, att orden betyder samma sak för alla oss som är inblandade. Vi använder oss av Skolverkets definitioner, som de är beskrivna i *Allmänna råd för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling*".

- **Diskriminering**

Diskriminering innebär att någon missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuell läggning
- ålder

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som diskriminerar. I skolan är det personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering, barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

- **Kränkande behandling**

Kränkande behandling är handlingar som kränker barns, elevers eller vuxnas värdighet, handlingar som kränker principen om alla människors lika värde och som inte har något samband med någon diskrimineringsgrund.

Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkningarna kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och Internet. Kränkande behandling kan till exempel vara

- fysisk, till exempel att bli utsatt för slag och knuffar
- verbal, till exempel att bli hotad eller kallad hora, bög
- psykosocial, till exempel bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning
- text och bild, till exempel klotter, brev, lappar, e-post, sms/mms

Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Kränkningar kan bland annat ta sig i uttryck som främlingsfientlighet, mobbning, diskriminering, sexuella trakasserier, rasism och homofobi.

- **Trakasserier**

Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

- **Mobbning**

Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

HANDLINGSPLAN

Vid misshandel och sexuella övergrepp

Åtgärder att vidta vid misshandel och sexuella övergrepp av minderårig utanför skolan:

1. Berörd skolpersonal (därtill skolans rektor) kallar den elev som utsatts för misshandeln/övergreppet tillsammans med vårdnadshavare och förklarar ärendegången (se nedan). Eleven blir även erbjuden samtalskontakt hos kurator.
2. Vårdnadshavare gör polisanmälan. Om vårdnadshavare vägrar har skolan som policy att Elevhälsoteamet gör polisanmälan samt orosanmälan till Socialtjänsten.
3. Målsägande (den utsatta eleven) blir kallad till polisförhör.
4. Den misstänkte hanteras av Polisen.
5. Skolan ska ej ta kontakt eller informera den misstänkte eller dennes vårdnadshavare om vad som framkommit eller hur ärendeprocessen ser ut, enligt rekommendation från Polis och Socialtjänst. Skolan har dock möjlighet att kalla gärningsmannens vårdnadshavare för att berätta att skolan har indikationer på att han/hon har begått en brottslig gärning, samt att det är av sådan dignitet att han/hon bör stängas av. Skolan har ingen skyldighet att tala om vad han/hon har gjort. Det som dock får nämnas är att polisanmälan är gjord. Vidare information kommer vårdnadshavare till förövaren erhålla av Polisen. Rektor bedömer och avgör hur rådande situation ska hanteras. Skolan är dock skyldig att se till att eleverna är trygga. Hur man sedan väljer att göra varierar från fall till fall.
6. Vårdnadshavare till den utsatta eleven uppmanas att själva ta kontakt med BUP vid sexuellt övergrepp eller grov misshandel. Vårdnadshavare har möjlighet att kontakta Mottagningsteam Barn och unga 044-13 26 00 för stöd och information samt Brottsofferjouren 044-12 17 33 för att få en bild av uppkommen situation.
7. Skolpersonal uppmanas att kontakta Mottagningsteam Barn och unga i Kristianstad 044-13 26 00 samt Barnahuset i Kristianstad 0733-134008 vid frågor.
8. **Skolans rektor** tar ställning till hur situationen på skolan fortskrider på bästa sätt avseende brottsoffer och gärningsman. Skyddsfaktorn går först. Ta reda på hur den utsatta eleven känner och vill ha det. Olika lösningar på olika skolor. Den utsatta eleven ska känna sig trygg med att vara i skolan.
9. Skolan skickar orosanmälan till Socialtjänst avseende den elev som blivit utsatt samt den elev som begått övergrepp;

Mottagningsteam Barn och unga
Östra kommunhuset J AHedlunds väg 17
291 80 Kristianstad

Åtgärder att vidta vid misshandel och sexuella övergrepp av minderårig i skolan:

1. Berörd skolpersonal (därtill skolans rektor) kallar den elev som utsatts för misshandeln/övergreppet tillsammans med vårdnadshavare och förklarar ärendegången (se nedan). Eleven blir även erbjuden samtalskontakt hos kurator.
2. Skolan gör polisanmälan.
3. Målsägande (den utsatta eleven) blir kallad till polisförhör.
4. Den misstänkte hanteras av Polisen.
5. Skolan ska ej ta kontakt eller informera den misstänkte eller dennes vårdnadshavare vad som framkommit eller hur ärendeprocessen ser ut. Skolan har dock möjlighet att kalla gärningsmannens vårdnadshavare för att berätta att skolan har indikationer på att han/hon har begått en brottslig gärning, samt att det är av sådan dignitet att han/hon bör stängas av. Skolan har ingen skyldighet att tala om vad han/hon har gjort. Det som dock får nämnas är att polisanmälan är gjord. Vidare information kommer vårdnadshavare till förövaren erhålla av Polisen. Rektor bedömer och avgör hur rådande situation ska hanteras. Skolan är dock skyldig att se till att eleverna är trygga. Hur man sedan väljer att göra varierar från fall till fall.
6. Vårdnadshavare till den utsatta eleven uppmanas att själva ta kontakt med BUP vid sexuellt övergrepp eller grov misshandel. Vårdnadshavare har möjlighet att kontakta Mottagningsteam Barn och unga 044-13 26 00 för stöd och information samt Brottsofferjouren 044-12 17 33 för att få en bild över uppkommen situation.
7. Skolpersonal uppmanas att kontakta Mottagningsteam Barn och unga i Kristianstad 044-13 26 00 samt Barnhuset i Kristianstad 0733-134008 vid frågor.
8. Skolans rektor tar ställning till hur situationen på skolan fortskrider på bästa sätt avseende brottsoffer och gärningsman. Skyddsfaktorn går först. Ta reda på hur den utsatta eleven känner och vill ha det. Olika lösningar på olika skolor. Den utsatta eleven ska känna sig trygg med att vara i skolan.
9. Skolan skickar orosanmälan till Socialtjänsten avseende den elev som blivit utsatt samt den elev som begått övergreppet;

Mottagningsteam Barn och unga
Östra kommunhuset J A Hedlunds väg 17
291 80 Kristianstad

Handlingsplanen är upprättad av Axonaskolans Elevhälsoteam (Rektor Christian Pröjtz, specialpedagog Anders Börjesson, kurator Katharina Lundquist).

Källa:
Polisens förundersökningsledare för brott i nära relation, Kristianstad
Barnhuset Kristianstad
Mottagningsteam Barn och unga Kristianstad